

Smittskydd Västra Götaland

Innehållsansvar: Leif Dotevall

Godkänd av: Thomas Wahlberg

E-post: smittskydd@vgregion.se

Giltig från: 2024-07-11

Giltig till: 2026-07-11

Mässling – akutbedömning och klinisk bild

Under pågående utbrott av mässling eller misstanke om nya fall lokalt, behövs ökad uppmärksamhet på diagnosen.

Patient som söker akut med feber eller får feber i samband med inneliggande vård

Följande bör uppmärksammas i akutsituationen:

- Bedömning på isoleringsrum för smitta som överförs via luften.
- För personer födda 1960 eller senare – fråga om immunitet mot mässling. Tidigare vaccination mot mässling? En dos eller två doser?
- Fråga om möjlig aktuell exposition för mässling. Fall i omgivningen med feber och utslag?
- Reseanamnes – varit utomlands nyligen?
- Leta efter Kopliks fläckar på insidan av kindslemhinnan (afteliknande lesioner som kan se ut som ”saltkorn” mot röd botten på kindslemhinnan). Kopliks fläckar uppträder cirka ett dygn före hudutslagen och är patognomont för mässling.
- Vid primärmässling – alltid hosta och konjunktivit.
- Säker transport (egen bil, sjuktransport) av patient till och från mottagning.
- Beställ **akut provanalys** vid misstanke på mässling!

Bild 1–2: Kopliks fläckar på kindslemhinnans insida.

Foto: Copyright SciencePhotoLibrary (med tillstånd 2018 från bildbyrå IBL).

**Patienter med feber + utslag + möjlig exposition (till exempel utlandsresa) + inte immun mot mässling:
Överväg mässling!**

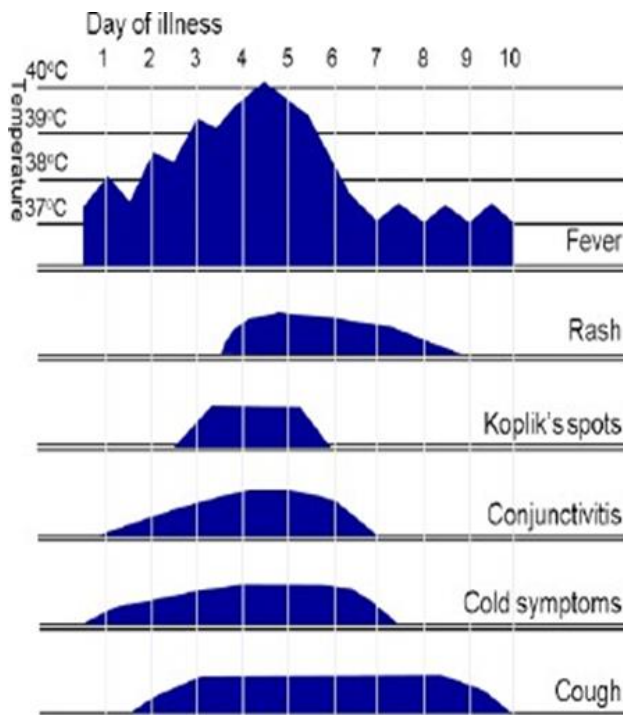

Bild 3: Kliniskt förlopp vid primär mässling.

Källa: Manual for the laboratory diagnosis of measles and rubella infection (WHO 2007).

Inkubationstiden för mässling är oftast 10–14 dygn (7–21 dygn). Torrhosta och konjunktivit är ofta tidiga symtom. Ofta svår hosta. Hudutslagen vid mässling uppträder oftast först dag 2–4 i förloppet, först i ansiktet och bakom öronen, och sprider sig därefter till bål och extremiteter. Utslagen är ofta konfluerande. Patienten kan ha en svår sjukdomsbild och vara allmänpåverkad. Behov av inneliggande vård krävs ofta vid primärmässling.

Bild 4–5: Varierande utseende av makulopapulösa utslag vid mässling.

Foto: Copyright SciencePhotoLibrary (med tillstånd 2018 från bildbyrån IBL).

För patienter med uttalad immunbrist kan den kliniska bilden bli mer uttalad och allvarlig. Ökad risk för pneumonit och encefalit har rapporterats. Hudutslag kan saknas. Smittsamhetsperioden kan vara betydligt längre än vid klassisk mässling.

أنا مضطر للسؤال عن مرض الحصبة

Jag måste fråga om sjukdomen mässling

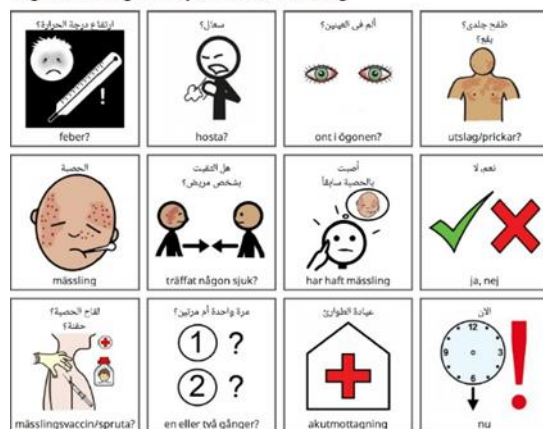

Bild 6: Bildstöd för frågor om mässling på olika språk: Frågor om mässling - [Dart \(vgregion.se\)](http://Dart.vgregion.se)

Läs mer om mässling

Smittskydd Västra Götaland (särskilt ”Mässling – utbrottshantering och smittspårning”): [Mässling - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se/vardgivarwebben)

[Sjukdomsinformation om mässling – Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

[Mässling - 1177](#)

Översiktsartikel: [Lancet. 2022 Febr 12;399\(10325\):678–690](#)

Bilder på mässlingsutslag

[DermNet® - Measles images \(dermnetz.org\)](https://www.dermnetz.org)

[Measles Images | Immunize.org](https://www.immunize.org)

[Photos of Measles | Measles \(Rubeola\) | CDC](#)